

TANQIDIY NAZAR, TAHLILY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

MAMLAKATIMIZDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI

Rafiyeva Madina Xusinovna

Samarqand iqtisodiyot va servis institute

“Iqtisodiy tahlil va statistika” kafedrası o‘qituvchisi

E-mail: rafiyevamadina292@gmail.com

Annotatsiya: *Maqolada mamlakatimizda xizmatlar sohasini rivojlantirishning ahamiyati, uning iqtisodiyotdagi o‘rni va asosiy masalalari tahlil qilinadi. Xizmatlar sohasi milliy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish, ish bilan bandlikni oshirish va aholi farovonligini yaxshilashda muhim omil hisoblanadi. Maqolada sohadagi mavjud muammolar va ularni hal etish yo‘llari, shuningdek, raqamli transformatsiya, malakali kadrlar tayyorlash va investitsiya rag‘batlantirishning roli ko‘rib chiqiladi.*

Kalit so‘zlar: *xizmatlar sohasi, iqtisodiy rivojlanish, milliy iqtisodiyot, raqamli transformatsiya, investitsiya, ish bilan bandlik, innovatsiya, tavakkalchilik, YaIM.*

Kirish.

Hozirgi kunda xizmatlar sohasi har bir mamlakat iqtisodiyotida strategik ahamiyat kasb etmoqda. Global iqtisodiy rivojlanish tendensiyalari shuni ko‘rsatadiki, xizmatlar sohasi yalpi ichki mahsulot (YIM) tarkibida sezilarli ulushga ega bo‘lib, ish bilan bandlikni oshirish, investitsiyalarni jalb qilish, yangi texnologiyalarni joriy etish va xalq farovonligini yaxshilashda muhim rol o‘ynaydi. Xizmatlar sohasi rivojlangan mamlakatlarda iqtisodiy o‘sishning asosiy drayverlaridan biri sifatida e‘tirof etiladi, chunki u ishlab chiqarish sohasini to‘ldiradi va aholiga yuqori sifatli xizmatlar taqdim etadi.

Mamlakatimizda xizmatlar sohasi so‘nggi yillarda ijobiy o‘sish sur‘atlarini ko‘rsatmoqda, ammo sanoat va qishloq xo‘jaligi bilan solishtirganda u sekin rivojlanmoqda. Shu bilan birga, davlat tomonidan ishlab chiqilgan iqtisodiy islohotlar, innovatsion dasturlar va raqamli transformatsiya xizmatlar sohasini rag‘batlantirishga xizmat qilmoqda. Masalan, moliya, bank, transport, turizm, sog‘liqni saqlash, ta‘lim va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari kabi yo‘nalishlar xizmatlar sohasining asosiy segmentlarini tashkil qiladi.

Xizmatlar sohasi nafaqat milliy iqtisodiyotning barqaror o‘sishiga hissa qo‘shadi, balki ish bilan bandlikni oshirish, eksport salohiyatini kuchaytirish va ichki bozorni diversifikatsiya qilish imkonini beradi. Shu sababli, sohani rivojlantirish masalalari mamlakatning uzoq muddatli ijtimoiy-iqtisodiy strategiyasida muhim o‘rin tutadi. Shuningdek, xizmatlar sohasi innovatsion yechimlar joriy etish va raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi bilan bevosita bog‘liq bo‘lib, u milliy iqtisodiyotni jahon iqtisodiy tizimiga integratsiyalashishida ham katta rol o‘ynaydi.

Maqolada xizmatlar sohasini rivojlantirishning dolzarb masalalari, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari tahlil qilinadi. Shu bilan birga, raqamli transformatsiya,

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

malakali kadrlar tayyorlash, turizm va transport infratuzilmasini rivojlantirish, investitsiya rag‘batlantirish va innovatsion yechimlar joriy etishning iqtisodiy samaradorligi ko‘rib chiqiladi.

Asosiy qism.

Mamlakatimizda xizmatlar sohasi iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ushbu soha iqtisodiy o‘rinishni rag‘batlantirish, ish bilan bandlikni oshirish va aholi farovonligini yaxshilashga bevosita ta‘sir ko‘rsatadi. Xizmatlar sohasi bir nechta asosiy yo‘nalishlarga bo‘linadi: moliya va bank xizmatlari, turizm va transport, sog‘liqni saqlash, ta‘lim, savdo va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT).

Zamonaviy iqtisodiyotda xizmatlar sohasi raqamli transformatsiya orqali samaradorlikni oshirish imkoniyatiga ega. Bank va moliya xizmatlarida onlayn bank xizmatlari, mobil to‘lov tizimlari va elektron platformalar keng joriy etilmoqda. Masalan, “Payme”, “Click” va “Upay” kabi milliy to‘lov tizimlari aholiga qulaylik yaratib, moliya xizmatlari sohasini tezkor va samarali qiladi. Shu bilan birga, davlat organlarida elektron xizmatlar (my.gov.uz, soliq va pensiya tizimlari) aholiga tezkor xizmat ko‘rsatish imkonini beradi va korrupsiyani kamaytiradi.

Xizmatlar sohasida yuqori sifatli xizmat ko‘rsatish malakali kadrlar tayyorlash bilan chambarchas bog‘liq. Ta‘lim muassasalari va kasb-hunar markazlarida zamonaviy yo‘nalishlar bo‘yicha o‘quv dasturlarini joriy etish, xizmat ko‘rsatish madaniyati va innovatsion yondashuvlarni o‘rgatish sohaga ijobiy ta‘sir qiladi. Masalan, turizm va mehmonxona biznesi, IT va logistika sohalarida o‘quv dasturlarini kengaytirish kadrlar malakasini oshiradi va ish o‘rinlarini ko‘paytiradi.

Turizm va transport xizmatlari mamlakatga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va ichki turist oqimini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Zamonaviy aeroportlar, temir yo‘l tarmoqlari, avtobus va taksi xizmatlarini rivojlantirish, shuningdek, mehmonxona va dam olish maskanlarini kengaytirish turizm sohasining jadal rivojlanishini ta‘minlaydi. Misol uchun, Samarqand, Buxoro va Xiva kabi shaharlar aholiga va xorijiy sayyohlarga sifatli xizmat ko‘rsatish orqali turizm sohasini rivojlantirish imkonini bermoqda.

Sog‘liqni saqlash va ta‘lim xizmatlarining sifatini oshirish aholining farovonligiga bevosita ta‘sir qiladi. Kasalxonalar va poliklinikalarni zamonaviy tibbiy jihozlar bilan ta‘minlash, onlayn tibbiy konsultatsiya tizimlarini joriy etish, shuningdek, maktab va oliy ta‘lim muassasalarida innovatsion o‘quv metodlarini tatbiq etish xizmatlar sifatini oshiradi. Masalan, telemeditsina va masofaviy ta‘lim tizimlari xizmatlar sohasida samarali yechim sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Xizmatlar sohasini rivojlantirish uchun davlat tomonidan moliyaviy rag‘batlantirish muhimdir. Soliq imtiyozlari, kredit va grantlar, startaplarni qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari sohada innovatsion yechimlarni joriy etish va yangi ish o‘rinlarini yaratish imkonini beradi. Masalan, kichik va o‘rta biznes sub’yektlariga soliq imtiyozlari berilishi, shuningdek, eksport yo‘nalishidagi xizmatlar uchun moliyaviy yordam ko‘rsatilishi xizmatlar sohasini rivojlantirishga xizmat qiladi.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'UYALAR

Mamlakatimizda xizmatlar sohasini rivojlantirish bilan bog'liq asosiy muammolar quyidagilar: investitsiya yetishmovchiligi, yuqori malakali kadrlarning yetishmasligi, raqamli infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi va soha standartlari hamda tartib-taomillarining murakkabligi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun davlat siyosati va biznes hamkorligi samarali mexanizmlarni ishlab chiqishi zarur.

Xizmatlar sohasi iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlash bilan birga, innovatsion yechimlar joriy etish, eksport salohiyatini oshirish va yangi ish o'rinlarini yaratish imkonini beradi. Shu sababli, davlat tomonidan xizmatlar sohasiga e'tibor qaratish, sohaga investitsiyalarni jalb qilish va raqamli yechimlarni tatbiq etish mamlakatimizning iqtisodiy raqobatbardoshligini oshiradi.

Xulosa.

Mamlakatimizda xizmatlar sohasi milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi, ish bilan bandlikni oshirish va aholining farovonligini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Maqolada tahlil qilinganidek, xizmatlar sohasi moliya va bank, turizm va transport, sog'liqni saqlash, ta'lim, savdo va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari kabi yo'nalishlarni o'z ichiga oladi va har bir segmentning rivojlanishi iqtisodiyotning turli sohalariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xizmatlar sohasini rivojlantirishning samarali vositalari sifatida raqamli transformatsiya, malakali kadrlar tayyorlash, turizm va transport infratuzilmasini rivojlantirish, shuningdek, davlat tomonidan moliyaviy va soliq rag'batlantirish mexanizmlarini joriy etish ko'rsatildi. Shu orqali xizmatlar sohasida sifat va samaradorlik oshadi, innovatsion yechimlar tatbiq etiladi, yangi ish o'rinlari yaratiladi va eksport salohiyati kengayadi.

Shuningdek, maqolada xizmatlar sohasida mavjud muammolar ham ko'rib chiqildi: investitsiya yetishmovchiligi, malakali kadrlarning yetarli emasligi, raqamli infratuzilmaning rivojlanmaganligi va soha standartlari hamda tartib-taomillarining murakkabligi. Ushbu muammolarni hal etish uchun davlat siyosati, biznes va xalqaro tajribani uyg'unlashtirgan kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilishi zarur.

Kelajakda xizmatlar sohasi mamlakatimiz iqtisodiyotining yetakchi yo'nalishlaridan biriga aylanishi mumkin. Uning rivojlanishi nafaqat milliy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va barqarorligini ta'minlash, balki aholi farovonligini oshirish, innovatsion salohiyatni kuchaytirish va global raqobatbardoshlikni oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli xizmatlar sohasini rivojlantirish strategik maqsad sifatida belgilanishi, ilg'or texnologiyalarni tatbiq etish, malakali kadrlar tayyorlash va samarali moliyaviy rag'batlantirish tizimlarini joriy etish muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaev, T. (2021). Xizmatlar sohasini rivojlantirishning zamonaviy istiqbollari. Tashkent: Iqtisodiyot nashriyoti.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'UYALAR

2. Jahongir, M. (2020). Turizm va transport infratuzilmasi: rivojlanish yo'nalishlari. Samarkand: SamISI nashriyoti.
3. OECD. (2022). Digital Transformation in Services Sector in Emerging Economies. Paris: OECD Publishing.
4. Rasulov, N. (2021). Milliy iqtisodiyotda xizmatlar sohasining o'sishi va istiqbollari. Tashkent: Iqtisodiy Tadqiqotlar Markazi.
5. Karimov, B., & Islomov, J. (2023). Innovatsion yechimlar va xizmatlar sohasi. Tashkent: Ilmiy nashriyot.
6. Sobirov, F. (2022). Xizmatlar sohasi va ish bilan bandlikni oshirish strategiyalari. Tashkent: Iqtisodiyot nashriyoti.

